

Legevakt

Nasjonalt uniformering

Rapport nr. 6-2014

Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin

uniResearch

Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin

Tittel	Legevakt – nasjonal uniformering
Institusjon	Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin, Uni Research Helse, Bergen
Ansvarlig	Steinar Hunskaar
Forfattere	Arne Aksnes, kommuneoverlege, Kvam herad, Per Magne Mikaelson, leder i NLF, daglig leder Legevakta i Drammensregionen IKS, Grethe Valdersnes, fagutviklingspsykepleier, Nordhordland legevakt, Signe M. Zachariassen, førstekonsulent, Nklm, Terje Olav Øen, seniorrådgiver, Helsedirektoratet
ISBN	978-82-92970-80-5 trykt 978-82-92970-81-2 pdf
ISSN	1891-3474
Rapport	Nr. 6-2014
Tilgjengelighet	Pdf og trykt
Antall sider	26
Publiseringsmåned	Desember 2014
Oppdragsgiver	Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin
Sitering	Aksnes A, Mikaelson PM, Valdersnes G, Zachariassen SM, Øen TO. Rapport nr. 6-2014. Bergen: Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin, Uni Research Helse, 2014.

Helsedepartementet har etablert Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin. Senteret er organisert i Uni Research Helse og knyttet faglig til Forskningsgruppe for allmennmedisin, Universitetet i Bergen, og til Nasjonalt kompetansesenter for helsetjenestens kommunikasjonsberedskap (KoKom). Senteret skal gjennom forskning og fagutvikling og i samarbeid med andre fagmiljøer bidra til å bygge opp og formidle faglig kunnskap innen kommunal legevaktmedisin.

Nettadresse www.legevaktmedisin.no
Epost legevaktmedisin@uni.no
Telefon +47 55586500
Telefaks +47 55586130
Besøksadresse Kalfarveien 31, Paviljongen
Postadresse Kalfarveien 31
Postnummer 5018
Poststed Bergen

INNHOLDSFORTEGNELSE

MANDAT	4
SAMMENDRAG	5
1. LEGEVAKTUNIFORM	6
1.1 FORMÅL	6
1.2 ANSVAR	6
1.3 HYGIENE	7
1.4 SERTIFISERING	7
2. LEGEVAKTUNIFORM (UTE)	8
2.1 LEGEVAKTPERSONELL MED KRAV TIL VERNETØY	8
2.2 UNIFORMSAMMENSETNING (SE FOR ØVRIG SPESIFIKASJON / SKISSE)	8
2.3.1 JAKKE.....	8
2.3.2 BUKSE, SOMMER EL. VINTER	9
2.3.3 JAKKE.....	9
2.3.4 T-SKJORTE.....	9
2.4 SKOTØY.....	9
3. LEGEVAKTUNIFORM (INNE)	11
3.1 ARBEIDSANTREKK TIL BRUK INNE I LEGEVAKTENS LOKALER.....	11
3.2 KRAV TIL ARBEIDSTØY	11
4. MERKING	12
4.1 MERKING AV LEGEVAKTUNIFORMEN.....	12
4.1.1 MERKING PÅ JAKKER / VESTER / UTEKLÆR	12
4.1.2 MERKING PÅ SKJORTE OG JAKKE	12
4.2. FARGE PÅ MERKING.....	12
5. BILDER UTRYKNINGSKLÆR	13
5.1 LEGEVAKTJAKKE	13
5.2 LEGEVAKTBUKSE	14
5.3 SKALLBUKSE/SELEBUKSE.....	14
5.4 FLEECEJAKKE.....	15
5.5 T-SKJORTE.....	15
5.6 SKOTØY.....	16
6. BILDER INNEKLÆR	17
7. MERKE OG VERNEUTSTYR	18
7.1 MERKEVESTER	18
7.2 VERNEHJELM.....	19
7.3 HANSKER OG LUE	20
7.4 UTSTYRSBAG.....	20
8. LEGEVAKTBIL	21
8.1 LEGEVAKTBIL - UTRYKNINGSKJØRETØY	22
8.2 GODKJENT UTRYKNINGSKJØRETØY ELLER KUN LEGEVAKTBIL	23
8.3 TYPE KJØRETØY.....	23
8.4 AVGIFTER	24
8.5 ARBEIDSGRUPPENS KONKLUSJON	25
8.6. SKISSER AV LEGEVAKTBIL	26

MANDAT

Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin (Nklm) og Norsk legevaktforum (NLF) oppnevnte 29. mars 2012 en arbeidsgruppe som fikk slikt foreløpig mandat:

1) Kva er dei formelle føresetningane for å lage ei felles uniformering av legevaktene (regelverk, avgrensingar, fridomsgrader i farge, design og visuelle element)?

2) Komme med forslag til kolleksjon/effektliste.

Nklm legg til grunn at forslaget skal innehalde forslag til inne- og uteklær, andre relevante effektar, visuelle element for bruk i plakatar, klistremerke, på skilt, på køyrety og relevante effektar elles (alt frå akuttutstyr til«reklame effektar»).

3) Komme med forslag til design; fargar og faste element.

Med faste element meiner ein t.d. legevaktlogo, logo for 116117 eller liknande som kan gå att på mange effektar. Det vert tilrådd at gruppa ikkje skal utarbeide design for klede eller andre konkrete produkt, men knytte seg mot ein eller fleire eksisterande leverandørar for å nytte eksisterande kolleksjonar/produksjonar, som så får fargar og andre element i tråd med forslaget.

4) Forslag til implementering.

Nklm skal ikkje ha ei rolle som kommersiell aktør. Det kan vere aktuelt for Nklm å bidra med garantibeløp etc. for å kunne sette i gong ein eventuell produksjon. Gruppa bør utgreie dei økonomiske føresetnader som skal til for at eit eventuelt forslag kan bli sett i produksjon.

Arbeidsgruppen har også utvidet mandatet til å se på behovet for legevaktbil. Det er blitt jobbet med hvordan en legevaktbil eventuelt skal merkes, utstyres og registreres. Dette er omtalt i kapittel 8 i rapporten. Det videre arbeidet med bil krever oppfølging av sentrale myndigheter.

Arbeidsgruppen har hatt denne sammensetningen:

- Per Magne Mikaelsen, leder i NLF, daglig leder Legevakta i Drammensregionen IKS, og leder av arbeidsgruppen
- Arne Aksnes, kommuneoverlege, Kvam herad
- Grethe Valdersnes, fagutviklingssykepleier, Nordhordland legevakt
- Signe M. Zachariassen, førstekonsulent Nklm
- Terje Olav Øen, seniorrådgiver, Helsedirektoratet

SAMMENDRAG

Arbeidsgruppen har på oppdrag fra Nklm og Norsk legevaktforum utredet et forslag til uniformering, som blir tilrådd som en nasjonal standard for legevakt.

Dette dokumentet gir føringer for en lik uniformering av legevaktpersonell i Norge. Det er ønskelig at en får til en ensartet bekledning for at legevaktens helsepersonell skal fremstå mer som en samlet gruppe enn i dag.

Det vil være ledelsen for det enkelte legevaktdistrikt som må iverksette innføring av denne standarden.

Det enkelte helsepersonell har et selvstendig ansvar å se til at uniform blir benyttet mest mulig ensartet under utøving av tjenesten.

Legevakttjenesten er og vil bli en sentral del av den akuttmedisinske kjede. Dette sammen med samfunnets behov for at også lege i vakt skal kunne være mobil, og ha mulighet for rask respons i akutte medisinske situasjoner, vil kreve at tjenesten både har nødvendig utrykningstøy og egnet kjøretøy med godt medisinsk utstyr for å kunne utøve nødvendig helsehjelp.

Arbeidsgruppen tilrår at Legevakten skal ha uniformerte kjøretøy, som evt. også kan benyttes til utrykningskjøring når dette er nødvendig.

Vedrørende kjøretøy for legevakten er dette omtalt til sist i rapporten, som krever videre forankring hos myndighetene. Her må noen lovmessige forhold utredes videre. Ansvaret for dette må sentrale helsemyndigheter ta.

1. LEGEVAKTUNIFORM

1.1 Formål

En uniform skaper ensartethet og samhörighet. For legevakttjenesten i Norge er dette vesentlig for å løse noen av arbeidsoppgavene. Uniform forplikter, skaper trygghet og identifisering, samt gir nødvendig autoritet. Kombinert med faglig kvalitet på det arbeid som utføres, skal dette bidra til en positiv oppfattelse av ansatte i legevakttjenesten, og understreke det den enkelte og tjenesten står for.

Uniformen er en del av personlig verneutstyr for den enkelte ansatte.

1.2 Ansvar

Arbeidsmiljølovens (AML) § 3-2 – om personlig verneutstyr, pkt. 4, omhandler anskaffelse av hensiktsmessig verneutstyr til arbeidstakerne der det ikke på annen måte kan tas forholdsregler for å oppnå tilfredsstillende vern om liv og helse.

AML § 2-1 og 2-2, pkt. 1 stiller krav til arbeidsgiver i forhold til fullt forsvarlig arbeidsmiljø og AML § 2-3, pkt. 1 og 2 pålegger arbeidstaker å medvirke til forsvarlig arbeidsmiljø og bruke formålstjenlig vernetøy.

Norge er underlagt EU's rådsdirektiv om personlig verneutstyr. Direktivet omhandler også godkjenningsprosedyrer vedrørende utstyr. Utstyr merket med CE-merking og EN 471 er sertifisert utstyr.

Europanorm (EN) 471. Normen omhandler ulike verneklasser og med dette også krav til synbarhet. Det er arbeidsgruppens råd at legevakttjenesten i Norge skal benytte ytterbekledning (jakker) med EN 471-godkjenning for verneklasse 2. Bukser er å se på som arbeidstøy, og det må benyttes vernevest (verneklasse 2) i tillegg for å oppnå tilstrekkelig refleksmerking jf. EN 471.

Bruk av arbeidstøy skal tilfredsstillende Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning. Kapittel 15 i forskriften omhandler bruk av personlig verneutstyr.

§ 15-1 Gjennomgående krav om bruk av personlig verneutstyr

Arbeidsgiver skal stille hensiktsmessig personlig verneutstyr til rådighet for arbeidstaker hvis risiko for skade på liv eller helse hos arbeidstaker ikke kan unngås ved tekniske installasjoner på arbeidsplassen, ved endringer av arbeidsmetoder eller ved endringer av arbeidsprosesser.

Videre sier § 15-3 om krav til personlig verneutstyr:

Arbeidsgiver skal sørge for at personlig verneutstyr som stilles til rådighet for arbeidstaker, oppfyller kravene gitt i forskrift 19. august 1994 nr. 819 om konstruksjon, utforming og produksjon av personlig verneutstyr, og dermed er merket med CE-merket.

Det pekes videre på at :

Arbeidsgiver skal sørge for at personlig verneutstyr som anvendes på arbeidsplassen til enhver tid gir fullt forsvarlig vern. Arbeidsgiver skal særlig påse at personlig verneutstyr

- *ikke medfører økt risiko ved bruk*
- *passer eller kan tilpasses arbeidstaker*
- *er tilpasset de aktuelle arbeidsforhold*
- *at verneutstyret ikke lett antennes eller smelter der det foreligger slik risiko*

Det påligger videre at arbeidsgiver skal ha gode rutiner for oppbevaring, vedlikehold, reparasjon og utskifting av personlig verneutstyr. God hygiene skal ivaretas og arbeidstaker skal informeres om bruken av utstyret.

1.3 Hygiene

Det er den enkelte arbeidstakers ansvar at uniformen til enhver tid er ren og fremstår representativ. Arbeidsgiver har ansvar for vaskerutiner og at disse følges opp.

Uniform til bruk ute må tåle minimum 50 gangers vask i 60 gr. C.

For vanlig innerbekledning er kravet vask på 85 gr. C.

Det vises til følgende referanser knyttet til hygiene og smittevern.

- *FHI (Folkehelseinstituttet): Basale smittevernrutiner (2009): Forskrift om vern mot eksponering for biologiske faktorer på arbeidsplassen (Arbeidstilsynet)*
- *FHI: Rettleiar til forskrift om smittevern i helsetenesta (2006)*
- *FHI: Isoleringsveilederen (2004)*
- *Statens helsetilsyn: hygieniske krav og retningslinjer for behandling av tekstiler som benyttes i helseinstitusjoner (1994)*
- *Forskrift om smittevern i helse- og omsorgstjenesten § 2.2*

1.4 Sertifisering

Alle uniformsplagg brukt i legevakt som vernetøy skal ha godkjenningssertifikat. Klærne skal være merket med EN 471 etikett, og leverandør/ produsent skal legge frem sertifiserings-dokument på forespørsel. Det er også et krav at innkjøper kontrollerer dette.

2. LEGEVAKTUNIFORM (UTE)

2.1 Legevaktpersonell med krav til vernetøy

Personell som rykker ut til sykebesøk og akutte hendelser/ulykker skal ha egnet arbeidstøy som innfrir vernebestemmelsene. Det gjøres rede for dette under.

For personell som kun jobber inne i legevaktens lokaler brukes vanlig helseinstitusjonstøy, gjerne i samsvar med denne standarden

2.2 Uniformsammensetning (se for øvrig spesifisering / skisse)

Jakke: Gul, halvsid jakke. Verneklasse 2 i hht CEN-471.

Bukse: Grønn, sommer eller foret vinterbukse

Skjorte: Grønn langermet / kortermet T-skjorte

Jakke: Grønn langermet (Sportwool «fleece»). Gule innslag - sidestykker

Skotøy: Svarte sko med god gripesåle. Svarte feltstøvler

Merkevest: Ved ulykker, redningsoppdrag og spesiell tjeneste benyttes alltid gul merkevest utenpå uniform, dersom det ikke benyttes skalljakke. Vesten skal minimum dekke verneklasse 2.

Fagleder Helse skal benytte hvit ledervest med riktig tittel.

Hjelm: Egnet hvit vernehjelm benyttes ved ulykker og redningsoppdrag. Hjelmen skal ha reflekterende fagmerking (25 mm) langs kanten. Den skal merkes med reflekterende tekst - grønn farge- **LEGE** eller **SYKEPLEIER** langs begge sider. Hjelmen skal ha visir og mulighet for nakkebeskyttelse på hjelmen.

Hodeplagg: Gul fleece-lue.

2.3.1 Jakke

Verneklasse 2 i hht. CEN-471.

- Gul «fluoriserende» farge.
- Borrelås for navnemerke på høyre bryst
- Innvendig lomme m/skråstilt utvendig glidelås på venstre bryst. Lommens øvre del er formet som et trapes med stigning ut til siden.
- Innvendig lomme m/åpning langs midtstolpen på jakken.
- Minimum én lomme innvendig (venstre side m/glidelås)
- Plastlomme for ID-kort utvendig på høyre brystlomme. Må ha innvendig plass minimum slik: bredde 6 cm - høgde 10 cm

- To lommer m/klaff og patentknapp/eller glidelås vannrett, plassert i sidefront på nedre del.
- Snøring i livet – innvendig stramming med hurtiglås.
- Snøring i nedre kant.
- Høy krage m/plass for hette (skal kunne rulles inn i kragen).
- Gul hette - avtagbar. Glidelås foran.
- Klaff (evt. lomme) på venstre og høyre arm for montering av legevaktens merke.
- Stramming på erme nederst (borrelås/glidelås)

2.3.2 Bukse, sommer el. vinter

Grønn sommerbukse eller foret vinterbukse. Vinterbukse kan også være av type snekkerbukse m/seler. Buksen skal ha hempe for feste av radio/personsøker på begge sider ca. 2-3 cm under bukselinning i forkant av sidelomme.

Buksen kan ha snorregulering av nedre buksekant (med tanke på bruk av feltstøvler).

- Lommer:
  - én baklomme høyre side bak
  - to vanlige skrålommer/innstikk foran/sider
  - én påsydd lomme på høyre og venstre side av låret
- Refleksmerking:
  - fagmerking (refleks), 5 cm bred sirkulært minimum 10 cm under kne
- Funksjonsmerking:
  - LEGE eller SYKEPLEIER merke på venstre lår – bak lårlomme.

2.3.3 Jakke

Grønn med lange ermer. Glidelås åpning i hals, eller som jakke. Jakke, bør ha to innvendige lommer i siden. Modellen (Sportwool «Fleece») har gule innslag langs bolen/skulder.

2.3.4 T-skjorte

Grønn T-skjorte med gule skulderslag og gule innslag langs bolen.

2.4 Skotøy

Til innebruk må personellet ha tjenlig skotøy som er gode å gå i og minsker belastning på kroppen.

Til utrykningstjeneste må det benyttes egnet skotøy som tåler tøff behandling. Det anbefales samme standard som ambulansetjenesten. For feltstøvler vektlegges at skoene lett kan tas av og på, og at de sitter godt på foten. Skotøy med snøring og glidelås i siden for hurtig påkledning ved utrykning anbefales .

Feltstøvlene må også gi god støtte for ankel ved gange i ulendt terreng.

3. LEGEVAKTUNIFORM (INNE)

3.1 Arbeidsantrekk til bruk inne i legevaktens lokaler.

Arbeidsuniform benyttes av helsepersonell som tjenestegjør på legevaktmottak og legevaktsentral.

Hensikten med arbeidstøy er å redusere faren for spredning av infeksjoner via tekstiler og hindre forurensning av privat tøy.

Riktig bruk av arbeidstøy har til hensikt både å beskytte brukeren mot smitte og hindre smitteoverføring til utstyr, mat og pasienter.

Uniformen skal identifisere helsepersonellet overfor pasienter og andre.

Eget arbeidstøy skal brukes av alt personale som er i pasientrelatert arbeid.

3.2 Krav til arbeidstøy

Arbeidstøyet skal:

- være rent og bør skiftes daglig
- alltid skiftes når det er synlig forurenset
- hovedsaklig brukes innenfor legevaktens område
- vaskes ved 85⁰ C i arbeidsplassens vaskeri

Uniformen bygger på hvitt helsepersonelltøy. Den har karakteristiske innslag av grønne markeringer for å gi legevaktens personell en unik merking.

Markeringer fremkommer slik:

Overdel – unisex: To-delt grønnfarget v-halslinning. Grønt kantslag på utvendige lommer

Overdel – innsvinget: To-delt grønnfarget v-halslinning. Grønt kantslag på utvendige lommer

Overdel – unisex: Grønt kantslag rund halslinning og på utvendige lommer med ¾ erme

Bukse – unisex: Grønt innslag ved kne venstre side

I tillegg er alle bluser merket med logo for Legevakt 116117 på venstre side.

4. MERKING

Tekstmerking skjer ved bruk av skrifttypen HELVETICA MEDIUM.

4.1 Merking av legevaktuniformen

Det er ønskelig med en ensartet merking av legevaktens personell i tjenesten.

4.1.1 Merking på jakker / vester / uteklær

- Merke **Legevakt 116117** på rygg. Bokstaver i hvit farge på grønn bunn

- Navnemerke på borrelås over venstre brystlomme. Grønn farge i bunn med hvite bokstaver
- Legevaktens egen logo /kommunevåpen på venstre og høyre erme på klaff over pennelomme, 5 cm fra skulderson

4.1.2 Merking på skjorte og jakke

- Navneskilt festes på venstre bryst
- Legevakt 116117 logo på høyre bryst

4.2. Farge på merking

Det brukes gul farge på tekst som monteres på grønne klær. På gule uniformsplagg benyttes grønn tekst. Tilsvarende gjelder for hvitt tøy.

Logo benyttes i utgangspunktet som grønn grunnfarge med hvit sirkel og hvite bokstaver og tekst.

5. BILDER UTRYKNINGSKLÆR

5.1 Legevaktjakke

5.2 Legevaktbukse

5.3 Skallbukse/selebukse

5.4 Fleecejakke

5.5 T-skjorte

5.6 Skotøy

6. BILDER INNEKLÆR

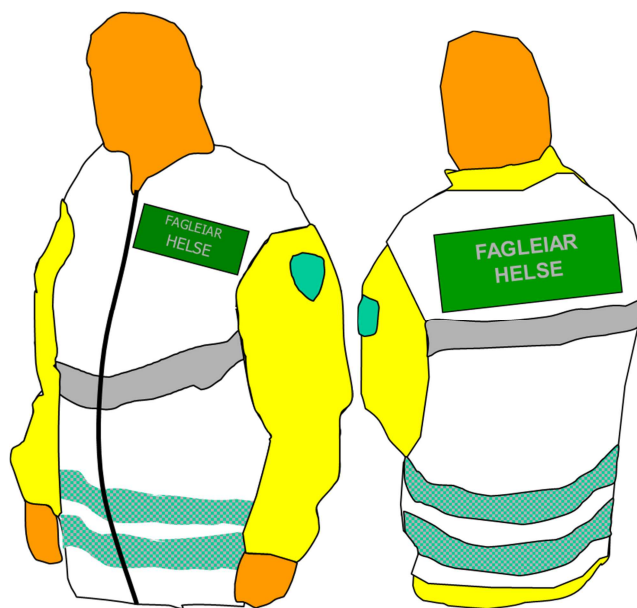

7. MERKE OG VERNEUTSTYR

7.1 Merkevester

Hvit merkvest for Fagleider Helse ved innsats på skadested eller ved større hendelser.

7.2 Vernehjelm

7.3 Hansker og lue

7.4 Utstyrsgag

8. LEGEVAKTBIL

Forslag til nasjonal handlingsplan for legevakt (2009) i pkt. 7.2.1 (side 66) sier at legevaktdistriktene skal:

«ha tilgang til transport (legevaktbil med medisinsk og annet relevant utstyr, registrert som utrykningskjøretøy) med sjåfør med relevant utdanning, til bruk ved utrykninger og sjukebesøk»

Under arbeidet med uniformprosjektet for legevakttjenesten, ble det klart for arbeidsgruppen at man også burde se på egnet kjøretøy for legevakten og uniformering av dette.

Det er forskriftsfestet at legevakten og legevaktens personell er en del av den akuttmedisinske kjeden. Slik arbeidsgruppen ser det, betyr det at legevaktens ressurser må kunne komme like raskt og sikkert frem til hendelsessted/bestemmelsessted som de andre nødetatene.

22. juli kom flere legevakter fra nærområdet til åstedet i sivil. De hadde store problemer med å komme seg inn og identifisere seg for politi og andre redningsetater på stedet.

De legevaktene som møtte uniformert og hadde en uniformert bil, slapp direkte gjennom uten forsinkelse og kunne starte arbeidet med å yte nødvendig helsehjelp uten tidsstap.

Arbeidsgruppen mener at legevaktbilen skal være uniformert. Vedlagt er det skisser som viser arbeidsgruppens forslag til uniformering.

Til kjøretøy som benyttes til akuttmedisinske tjenester og pasienttransport, må det stilles krav til gode kjøreegenskaper og god evne til å ta seg fram. Bilen bør være firehjulsdrevet.

Bilen skal inneholde avansert medisinsk utstyr som må være lett tilgjengelig, forsvarlig festet og sikret under transport. Videre må helsepersonell og eventuell pasient sikres under transport, samtidig som helsepersonell får gode arbeidsforhold.

Grunnleggende prinsipper er:

- gul legevaktbil
- fagmerking helse og bruk av nasjonal legevaktlogo i tråd med forslagsskissene
- grønn markeringsstripe langs nedre sidekant
- merkes LEGEVAKT

8.1 Legevaktbil - utrykningskjøretøy

Arbeidsgruppen mener kommunen må ha mulighet for å registrere legevaktbilen som utrykningskjøretøy der dette er ønskelig ut fra tjenestens behov. Godkjenningsmyndighet bør ligge til legevaktens ledelse. I dag ligger denne til regionalt helseforetak.

Forskrift om godkjenning og registrering av utrykningskjøretøy hjemler i dag registrering av legevaktens utrykningskjøretøy hos regionalt helseforetak – jf. § 2 - 3 hvor det står:

§ 2. Godkjenning gis på bakgrunn av søknad fra kjøretøyets eier eller den som disponerer det og vedtak fattet av

...

3. det regionale helseforetak

...

c) når bil spesialutstyrt med medisinsk utstyr blir stilt til disposisjon for sykehus eller kommunal legevakt når søknaden er anbefalt av politimesteren. (vår understrekning)

Det regionale helseforetak kan fastsette særlige vilkår eller begrensninger i tilknytning til vedtak etter denne bokstav

Etter arbeidsgruppens syn vil det forvaltningsmessig være mer korrekt at kommunen gjennom legevaktsjefen har denne myndigheten tilsvarende som kommunal brannsjef:

– jf. § 2-1 brannsjefen a) når kjøretøyet tilhører kommunen og disponeres av kommunalt brannvesen

Teknisk godkjenning av legevaktens utrykningsbil må skje tilsvarende som for andre utrykningskjøretøyer. Det er meget viktig at sikkerhet for personell blir ivaretatt.

I de tilfeller man ikke registrerer legevaktbilen som utrykningskjøretøy, må det vurderes annen farget lysmarkering på bilen ved utrykning.

Det ble i Norge for ca. 15 år siden gjennomført et prøveprosjekt for privatbiler knyttet til legevaktstjenesten med grønt roterende lys. Arbeidsgruppen foreslår at dette arbeidet gjenopptas og nå knyttes til uniformerte legevaktbiler.

Grønt lys benyttes fortsatt hos mange leger på vakt i Storbritannia. I USA er dette benyttet i staten New York for frivillig ambulanspersonell på vei til en akutt hendelse. Argentina bruker grønt lys for ambulanser. I Australia, Canada og deler av Europa brukes grønt lys på ulike utrykningskjøretøy for markering av parkert enhet og for å indikere kommandoenhet.

For de som har utrykningsgodkjent legevaktbil og har sjåfør med 160 kode, kan blålys og lydsignal brukes ved behov. Blålys kan også være utformet som blanke lysbroer. Det eksisterer i dag signallys (f.eks. LED-lamper) som både kan «blinke» blått eller grønt.

Gult varsellys montert på gul bil, kan forveksles med vedlikeholdskjøretøy o.l. og anbefales ikke.

Uavhengig av hvilken godkjenning som blir gitt for bruk av fargede signallys, anbefales det at lysene er blanke, og blinker med aktuell farge når de er slått på. Da er det tydelig skille på når det er behov for utrykningskjøring og/eller behov for fri vei.

8.2 Godkjent utrykningskjøretøy eller kun legevaktbil

Arbeidsgruppen mener at legevakttjenesten kan ha behov for to ulike kategorier kjøretøy:

- a. med utrykningsgodkjenning
- b. uten utrykningsgodkjenning

a. Det er forskriftsfestet at legevakten og legevaktens personell er en del av den akuttmedisinske kjeden. Kommune og legevakttjenesten må sørge for at helsepersonell knyttet til virksomheten blir satt i stand til utføre lovpålagte oppgaver. Legevaktbil bør således registreres som utrykningskjøretøy. Det blir da krav til godkjent utrykningskompetanse for fører av bilen.

Kommunen kan organisere sjåførtjeneste med utrykningskompetansebevis på forskjellige måter:

- Lege eller annet helsepersonell får opplæring og godkjenning
- Sjåfør til legevaktbil hentes fra brannvesenet (ved behov)
- Sjåfør til legevaktbil hentes fra ambulansetjeneste/helseforetaket

b. Kommunen vurderer det slik at lege i vakt ikke har behov for utrykningskjøretøy, og vil ha dekket transportbehovet tilstrekkelig med uniformert legevaktbil alene. Vurderingen kan bygge på utrykningsfrekvens, trafikksituasjon, mulighet for kompetent sjåførtilgang, praktiske forhold m.m.

I tilfelle man ikke registrerer legevaktbilen som utrykningskjøretøy anbefaler arbeidsgruppen godkjenning i trafikkreglene og kjøretøyforskriftene til at legevakten kan benytte grønn strobe -/LED-lys på uniformerte legevaktbiler.

Denne type lyssignal er viktig for å bli mer synlig i trafikken, på skadested eller for samhandling med luftambulansse når blålys ikke kan brukes.

Erfaringer fra England bør hentes inn og et nytt prøveprosjekt tilrådes. Dette må også sees i lys av at det for noen legevakter kan være vanskelig å få tilgang til utrykningskompetente sjåførere 24/7.

8.3 Type kjøretøy

Arbeidsgruppen vurderer at det kan være behov for to ulike typer legevaktbiler:

- for transport av helsepersonell
- for transport av helsepersonell og plass til båre

Norge er til dels grisgrendt. Både legevakt og ambulansetjeneste blir sentralisert. Det opprettes legevakt- og ambulansedistrikter med lange avstander mellom ambulansene, og noen plasser er det kun en ambulansetilgjengelig. Når denne er i oppdrag, er det ingen transportressurs i reserve.

Luftambulansetjenesten har til tider problem med å kunne gjennomføre akuttoppdrag grunnet vær. Av og til vil det være aktuelt å flytte pasienten i møte med luftambulansetilgjengelig eller andre ambulanseresurser.

Andre ganger trenges en plass å behandle og skjerme pasienten og å forebygge hypotermi.

Arbeidsgruppen mener at kommunen og helseforetaket sammen skal vurdere behov for denne type kjøretøy etter innspill fra en av partene.

Sjåførtjeneste kan som tidligere nevnt etableres fra brannvesen (som ved ulykker er ute sammen med legevakten), fra ambulansetjenesten (evt. sjåførvaktordning) eller på annet forsvarlig vis, for eksempel fra andre i redningstjenesten.

Sikkerhetskrav til innfesting av båre og utstyr må følge EU-krav, likedan krav til pasientsikkerhet.

Ordringen med båreplass i legevaktbilen skal ikke erstatte ambulansetjenesten eller på annen måte være en ordinær transportordning for pasienter. Imidlertid er samfunnet vårt preget av større hendelser både i tettbebygde og grisgrendte strøk. Det er også flere ganger bortfall av infrastruktur, brudd på veisamband som følge av snø- og jordras og større hendelser hvor transportkapasitet er mangelfull. Det oppstår situasjoner der pasienter blir transportert i ulike stillinger i privatbiler og politibiler. I den grad man kan klare å gi pasientene et bedre og tryggere tilbud, må det søkes å bli innfridd.

Arbeidsgruppen mener en uniformert legevaktbil er en ressurs i slike situasjoner.

8.4 Avgifter

Arbeidsgruppen tilrår at på tilsvarende måte som ambulanser og kjøretøy i brannvesenets tjeneste, som innfrir gitte krav, må legevaktens biler fritas fra avgifter.

Uniformerte kjøretøy som kommunen disponerer til bruk i legevaktstjenesten, har en samfunnsmessig verdi i form av å bidra til bedre helsetjenester.

Kommunen/legevaktdistriktet skal ha ansvar for anskaffelse og drift av kjøretøyet. For å få avgiftsfritak for kjøretøyet må det være i legevaktens tjeneste i minimum tre år.

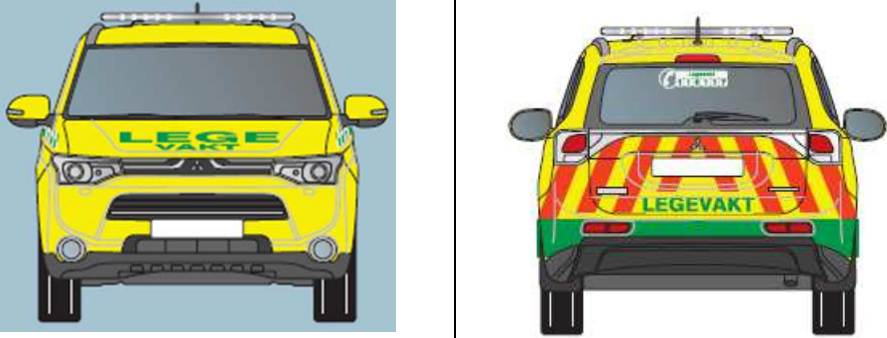

8.5 Arbeidsgruppens konklusjon

Arbeidsgruppen ber Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin og Norsk legevaktforum å ta opp problemstillingen med helsemyndighetene for å iverksette de tiltak som er nødvendig for at legevakttjenesten skal ha egnede uniformerte kjøretøy og at de blir brukt til det beste for både ansatte og brukere av tjenesten:

- Gul farge og refleksmerking som ambulanse
- Grønn markeringsstripe nede langs sidene
- LEGEVAKT i grønn reflekterende skrift på bilens sider
- LEGEVAKT på bilens panser og bakluke. Ordet deles i to med ordet LEGE i større og fetere typer
- Nasjonal logo for Legevakt 116117 på bilens bakre del/evt. sidevinduer og på bakvindu
- Takmerking med store røde tall: radiokallesignal (ISSI-nummer (5 siffer))
- Rød skråstilt refleksmerking på bakdør og bakre del av bilsidene
- Kan registreres som utrykningskjøretøy etter vedtak av legevaktsjef i kommunen
- Vurderer alternativ grønt lyssignal – kreve fri vei, men ikke kjøre utrykning
- Krav til bemanning
- Kan evt. ha plass til bære (godkjent innfesting)
- Skal ha utstyr som blir definert for
  - håndtering av luftveier,
  - sirkulasjon,
  - EKG overvåking/pasient monitorering og
  - nødvendig legevaktutstyr
  - EPJ system
  - merking og markering av personell og pasienter på skadested
- Elektronisk kartverk
- Nødnettradioer
- Bør få avgiftsfritak.

8.6. Skisser av legevaktbil

Venstre side	
Høyre side	
Front / bakdør	
Tak	